

II OSK 1927/07 - Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego

LEX nr 1251882

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 grudnia 2008 r.

II OSK 1927/07

UZASADNIENIE

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia NSA Włodzimierz Ryms.

Sędziowie: NSA Jacek Chlebny (spr.), del. WSA Arkadiusz Despot-Mładanowicz.

Sentencja

Naczelny Sąd Administracyjny po rozpoznaniu w dniu 23 grudnia 2008 r. na rozprawie w Izbie Ogólnoadministracyjnej skargi kasacyjnej A.R. od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 6 września 2007 r. sygn. akt IV SA/Wa 1205/07 w sprawie ze skargi A.R. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z dnia (...) maja 2007 r. nr (...) w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji oddala skargę kasacyjną

Uzasadnienie faktyczne

Zaskarżonym wyrokiem Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę A.R. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z dnia (...) maja 2007 r. utrzymującą w mocy decyzję tego organu z (...) lutego 2007 r. odmawiającą stwierdzenia nieważności decyzji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z (...) kwietnia 2005 r. i utrzymanej nią w mocy decyzji Wojewody Dolnośląskiego z (...) lutego 2005 r. w przedmiocie odmowy wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd przytoczył następujące okoliczności faktyczne i prawne sprawy. Skarżący A.R. urodził się jako L.R., syn A. i Z. z domu B., 27 grudnia 1950 r. w D. W dniu 26 lutego 1957 r. rodzice skarżącego wystąpili z podaniem do Rady Państwa o zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na izraelskie - dla siebie oraz swojego syna L. - w związku z wyjazdem na stałe do Izraela. A. i Z. R. otrzymali dokumenty podróży, do których został wpisany małoletni wówczas skarżący. Po przyjeździe do Izraela wnioskodawca nabył 20 maja 1957 r. obywatelstwo izraelskie.

Wojewódzki Sąd Administracyjny, oddalając wniesioną skargę, stwierdził, że wyrokiem z 14 marca 2006 r., sygn. akt IV SA/Wa 1124/05, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie oddalił skargę A.R. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z (...) kwietnia 2005 r. utrzymującą w mocy decyzję właściwego wojewody odmawiającą wydania dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego przez skarżącego.

Orzeczenie to stało się prawomocne od 14 kwietnia 2006 r. Mając na uwadze zakres sprawowanej przez sądy administracyjne kontroli, wyznaczony przez treść art. 145 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153,

poz. 1270 z późn. zm., dalej jako: p.p.s.a.), Sąd I instancji przyjął, że w sprawie IV SA/Wa 1124/05 Wojewódzki Sąd Administracyjny dokonując oceny zgodności z prawem decyzji wydanej w postępowaniu administracyjnym zwyczajnym, niezależnie od treści skargi - badał ten akt, jak również akt utrzymany nim w mocy, w pełnym zakresie, tj. zarówno pod względem występowania wad kwalifikowanych, powodujących stwierdzenie ich nieważności (art. 145 § 1 pkt 2 p.p.s.a.), jak i pod względem innych naruszeń prawa skutkujących ich uchycieniem (art. 145 § 1 pkt 1 p.p.s.a.). W konsekwencji Sąd uznał, że oddalenie skargi na decyzję z dnia (...) kwietnia 2005 r. w postępowaniu sądownoadministracyjnym prowadzonym pod sygn. akt IV SA/Wa 1124/05 dowodzi, iż nie narusza ona prawa w stopniu uzasadniającym jej uchycenie lub stwierdzenie nieważności. Ocena ta, na mocy art. 153 p.p.s.a., jest wiążąca dla organów rozpoznających złożony następnie przez stronę wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji wydanej w postępowaniu zwykłym. W tych warunkach Sąd I instancji uznał, iż próba stwierdzenia nieważności decyzji rozpoznawanej już wcześniej przez sąd jest w istocie niedopuszczalną ingerencją w prawomocne orzeczenie sądu. W skardze kasacyjnej od tego wyroku skarżący podniósł zarzuty naruszenia art. 11 ust. 1 i ust. 5 oraz art. 13 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 25), a także art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 10, art. 77 § 1 i art. 107 k.p.a. i wniósł o uchycenie zaskarżonego wyroku oraz zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania. Zdaniem strony, w rozpoznawanej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa poprzez przyjęcie, że uchwała Rady Państwa nr 5/58 stanowiła generalne pod względem podmiotowym zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego na obywatelstwo izraelskie w stosunku do osób, które podania o zezwolenie na zmianę obywatelstwa złożyły w 1957 r., a zatem przed podjęciem tej uchwały. W postępowaniu zakończonym decyzją ostateczną z dnia (...) kwietnia 2005 r. organy nie zbadały bowiem, czy wnioski rodziców skarżącego o zezwolenie na zmianę obywatelstwa zostały przedstawione Radzie Państwa i czy Rada, podejmując uchwałę nr 5/58 w sprawie zezwolenia na zmianę obywatelstwa, zwołaniem tym objęła również rodziców skarżącego. Niewyjaśnienie tych okoliczności potwierdza postawione przez stronę zarzuty, że decyzje będące przedmiotem kontroli Sądu, od którego rozstrzygnięcia wniesiono skargę kasacyjną, zostały podjęte w postępowaniu obciążonym takimi wadami, które uzasadniają stwierdzenie nieważności tych decyzji.

Uzasadnienie prawne

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zawiera uzasadnionych podstaw.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd I instancji stwierdził, iż prawomocnym wyrokiem z dnia 14 marca 2006 r., sygn. akt IV SA/Wa 1124/05, Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił skargę A.R. na decyzję Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z (...) kwietnia 2005 r. utrzymującą w mocy decyzję Wojewody Dolnośląskiego z (...) lutego 2005 r. odmawiającą wydania skarżącemu dokumentu potwierdzającego posiadanie przez niego obywatelstwa polskiego. Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż przy ocenie zgodności z prawem decyzji z 7 kwietnia 2005 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie z urzędu, a zatem niezależnie od zarzutów skargi, badał zaskarżone rozstrzygnięcie w zakresie określonym w art. 145 § 1 p.p.s.a., a zatem zarówno pod kątem kwalifikowanych wad prawnych skutkujących stwierdzeniem nieważności (art. 145 § 1 pkt 2 p.p.s.a.), jak i pod względem

innych naruszeń prawa skutkujących uchynieniem zaskarżonej decyzji. W konsekwencji należało przyjąć, iż wyrok oddalający skargę wydany w sprawie IV SA/Wa 1124/05 oznacza, że w ocenie Sądu zaskarżona decyzja oraz utrzymana nią w mocy decyzja organu pierwszej instancji nie naruszają prawa w stopniu uzasadniającym ich uchynienie lub stwierdzenie nieważności.

W tych okolicznościach Sąd I instancji prawidłowo stwierdził, że nie jest możliwe stwierdzenie nieważności decyzji, która została wcześniej poddana kontroli sądu administracyjnego i w wyniku tej kontroli skarga została oddalona. W zaskarżonym wyroku trafnie wskazano, że oddalenie skargi na niezgodność z prawem decyzji zamyka organowi administracyjnemu drogę do stwierdzenia nieważności tej decyzji, bowiem próby stwierdzenia nieważności decyzji rozpoznawanej już przez Sąd stanowiłby niedopuszczalną ingerencję w prawomocne orzeczenie Sądu.

Odniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do treści art. 153 p.p.s.a. w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie jest co prawda poprawne, jednakże Sąd I instancji trafnie zauważył, że prawomocny wyrok sądu administracyjnego na mocy art. 170 p.p.s.a. wiąże nie tylko sąd, który go wydał, ale również inne sądy i organy państwowe. Ocena prawna wiąże bowiem w danej sprawie, natomiast związanie prawomocnym wyrokiem może odnosić się do innych postępowań w zakresie, w jakim rozstrzyga określoną kwestię prawną, która ma znaczenie dla rozstrzygnięcia w innej sprawie (wyrok NSA z 20 lipca 2005 r., II GSK 104/05, LEX nr 183637). Nie budzi wątpliwości, że organ administracji publicznej wszczynając postępowanie w sprawie nieważności decyzji administracyjnej, wszczyna postępowanie w nowej sprawie. W piśmiennictwie wskazuje się zaś, że warunkiem związania organu oceną sądu (art. 153 p.p.s.a.) jest to, aby dana kwestia była przedmiotem rozważań sądu orzekającego w sprawie i okoliczność ta znalazła swój wyraz w uzasadnieniu orzeczenia sądu albo w inny sposób w aktach sprawy (zob. T. Woś: Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Komentarz, Warszawa 2008, s. 545).

Reasumując, w postępowaniu o stwierdzenie nieważności decyzji z 7 kwietnia 2005 r. zarówno organy, jak i Sąd, wiązał prawomocny wyrok z dnia 14 marca 2006 r., wydany w postępowaniu w którym rozważano przesłanki z art. 156 § 1 k.p.a. Wobec skutków prawnych wywołanych wyrokiem z 14 marca 2006 r. nie można zatem uznać, że wskazane w skardze kasacyjnej zarzuty dotyczące naruszenia przepisów ustawy o obywatelstwie polskim z 1951 r. oraz k.p.a. stanowią uzasadnione podstawy kasacyjne.

Na marginesie należy podkreślić, iż Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 8 sierpnia 2008 r. (sygn. akt II OSK 925/07, niepubl.) wskazał na konieczność rozważenia - w sprawach dotyczących stwierdzenia nieważności decyzji odmawiającej potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego z powodu rażącego naruszenia przepisów art. 11 ust. 1 i 5 oraz art. 13 ustawy o obywatelstwie polskim z 1951 r. - czy odmawiając stwierdzenia nieważności kwestionowanych decyzji wydanych w postępowaniu "zwykłym" organ miał podstawy do przyjęcia, iż decyzje te nie naruszają rażąco prawa, ponieważ strona utraciła obywatelstwo polskie na skutek nabycia obywatelstwa izraelskiego oraz uzyskania zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego na izraelskie uchwałą Rady Państwa nr 5/58 z dnia 23 stycznia 1958 r. Należy jednak zauważyć, że powołane powyżej rozstrzygnięcie dotyczyło decyzji administracyjnej wydanej w postępowaniu na skutek wniosku strony o stwierdzenie nieważności takiej decyzji ostatecznej, która nie była przedmiotem kontroli sądowoadministracyjnej. Innymi słowy, zaskarżenie do sądu decyzji odmawiającej

stwierdzenia nieważności ostatecznej decyzji odmawiającej poświadczenia posiadania obywatelstwa polskiego nie było, tak jak to miało miejsce w rozważanym przypadku, poprzedzone skargą do sądu na decyzję ostateczną wydaną w postępowaniu w trybie zwykłym.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 184 p.p.s.a., skargę kasacyjną należało oddalić.